

OPENBARE VERGADERING
DD. 27 JUNI 2017
DEEL 5

De **Voorzitter**: Lid Belfort, u heeft het woord.

De heer **Belfort (AC)**: Mevrouw de voorzitter! Wij hebben met aandacht naar de vorige sprekers geluisterd en wij hebben hier de begroting, als ik het goed heb, bijkans negen maanden terug gehad. We hebben ook gevraagd naar het OP dat hoort bij de begroting en gevraagd en gevraagd en nogmaals gevraagd. Uiteindelijk na bijkans 8/9 maanden hebben wij het OP hier gehad en uit ervaring weet ik dat na alles hier, de begroting behandeld te hebben, in stemming gebracht te hebben, goedgekeurd te hebben, wij midden dan wel tegen eind juli zitten. Uit ervaring praat ik. Dan heeft men op papier de begroting goedgekeurd. De ministeries hebben op papier geld, maar dat geld kunt u niet gewoon gaan halen. Minister van Financiën, u corrigeer mij als het niet zo is. U moet uw projecten indienen. Projecten moeten worden ingediend bij de Raad van ministers. Daar gaat men – gestel dat dit een project is - pagina voor pagina, item voor item na waarom u dit moet hebben. Waarom zoveel geld? En na alles krijgt u goedkeuring van de RvM (Raad van Ministers). Hebt u nog geen geld, moet u naar de pot, minister van Financiën schrijven om autorisatie te vragen. Ondertussen leunen wij al tegen augustus, misschien als eind augustus. Wanneer gaan de ministeries dat geld krijgen om de projecten uit te voeren? Dat is 1.

De jaarrede van de president is nu in voorbereiding met andere woorden vrees ik dat straks na alles de ministeries geen projecten kunnen uitvoeren, want per 5 december, als het nog zo is, stopt alles bij Financiën en dan heet het straks, u hebt 0% gerealiseerd of u hebt 2% gerealiseerd. Alles vloeit terug. Met andere woorden is het dweilen met de kraan open. Wij hopen dat de minister van Financiën een toverstok heeft, anders zal wat ik hier naar voren heb gebracht bewaarheid worden en dan heet het geen enkele project is uitgevoerd. Zoveel uren hier gedebatteerd eigenlijk voor niemandal en dan gaan we weer beginnen van vooraf aan. De president komt hier, houdt zijn jaarrede, dan heet het voorbereiding treffen voor 25 november en daarna voorbereiding treffen voor kerst, oud op nieuw. Weg is het jaar! Niets gerealiseerd. Wij zitten eigenlijk helemaal verkeerd met de behandeling van de begroting en het OP. Niet onze schuld. Met ons bedoel ik het parlement. Wij hebben gevraagd, de regering weet dat het OP hoort bij de begroting en wij zitten hier gewoon verlegen te wachten. Is het een strategie van de regering op dit moment om het OP te sturen, ongeveer een paar weken terug, zodat de ministers straks geen geld hebben. Zoveel begroot? Ik weet uit ervaring dat niets zal worden gerealiseerd, niets zal worden geautoriseerd. Ondertussen lijdt de gemeenschap, lijdt het volk. Waar gaan wij naartoe. De crisis is zo immens. Ik neem u mee naar pagina 33 van het OP. Daar staat: 'Meer dan in andere economieën is monetaire stabiliteit, vooral wisselkoersstabiliteit, de sleutelvoorwaarde voor ontwikkeling in een kleine openeconomie als van Suriname. Diepe crises die gekenmerkt worden door een vrij plotselinge daling van de deviezenstroom met 40% of meer en die enkele jaren aanhouden - dus de crisis is niet voorbij zoals de minister van Financiën heeft geëtaleerd, we zijn over het ergste heen - vegen vooruitgang, ontwikkeld in de jaren daarvoor uit, en werpen het land vele jaren terug. Nu zijn we inderdaad over het ergste heen. We hebben hier niet zo lang terug de president gehad. De minister is aan het woord gekomen en de minister zegt, we zijn door het ergste heen. De president komt daarna aan het woord en de president zegt, we hebben nog een heel lange weg te gaan en hij vraagt geduld en hoop. Wie moeten wij nou geloven? Moeten we de president geloven of de minister van Financiën? Een en al verwarrend. De ene zegt we zijn over het ergste heen. Dan komt de eerste burger van het land, de president, en hij

zegt: 'Wij hebben nog een lange weg te gaan, een heel lange weg' en hij vraagt geduld en hoop. Wij weten wat er op het veld gebeurt en crises zijn niet eenvoudig. Wij zien in feite dat de situatie onhoudbaar is geworden, zodanig dat actie na actie is gevoerd. Een politicoloog heeft gezegd dat hij voor het eerst meemaakt dat in een zittingsjaar zoveel acties zijn gevoerd; zij het nou de verpleegkundigen, de buschauffeurs, de boothouders, de leerkrachten - die hebben twee weken, 14 dagen achter elkaar actie gevoerd - en uiteindelijk het burgercollectief. Het begon met één man op het plein dat nu gebarricadeerd is. Men zegt dat het plein hersteld gaat worden. Wij zijn van de praktijk. We horen de dingen van beide kanten. We zitten daar, maar wij hebben ook connecties overal. Dat is Suriname. Dat is dit land. Aan de tafel daar hebben wij zoveel vrienden ook. Wij horen de dingen. En het is triest. Het is niet goed naar de gemeenschap toe en de gemeenschap is de situatie zat. Uiteindelijk is het diezelfde man die in 2007 menigte op straat heeft gebracht zeggende *un no man nanga den prijsverhoging moro. Un no man nanga disi moro. Ala leisi w'e luku na brandstofprijs. En wi taki na wan volksprotest en ef'*, de president toen *no man drai den prijs terug, dan tra fasi no de*. En nu is het volk in beweging gekomen. Niet zomaar. Het Surinaamse volk is tolerant, maar kom niet aan het brood van het volk, kom niet aan de huishoudens. De mensen zijn de situatie beu en ze komen op straat, vreedzaam. Wij hebben gezien wat er is gebeurd in de afgelopen tijd. Burgers zijn op brute wijze gearresteerd. Zelfs een vakbondsleider is meegenomen tot in zijn actiecentrum. Waar gaan wij naartoe? Is er werkelijk democratie? Is er werkelijk democratie in dit land? Het plein van het volk, vlak hier, is nu gebarricadeerd. Straks ga ik weer antwoord geven, dan gaat u weer ingrijpen. Ik ben bezig, maar ik word gestoord. Tijdens alle sprekers die hier aan het woord zijn gekomen, zat ik rustig te luisteren. De situatie in het land is onhoudbaar. De government take zou worden afgeschaft. Zoveel dingen zijn het volk beloofd: van het werk was zoveel, geeft u mij nog 5, dan ga ik zorgen dat u rust hebt, dan ga ik zorgen dat wij in Dubai zijn, dan ga ik zorgen dat eigenlijk *oli drape, dus a oli prijs o saka* en de koers van 2.80 gaan wij naar beneden brengen. Uiteindelijk is de president hier gekomen en tot 3 maal toe heb ik aan de president gevraagd: excellentie, wat gaat u doen om die koers omlaag te brengen. Die vraag is nimmer beantwoord. Hij heeft lid Bee gezegd: *'I sabi toch Bee, na verkiezing mi ben saka a koers en mi o saka a koers*. De koers is nimmer omlaag gebracht en daarmee worden vele sectoren kapot gemaakt. Tussen januari en mei dit jaar zijn er 364 bedrijven gesloten. Vorig jaar meer dan 1700 en in het OP staat dat men ondernemerschap stimuleert. Wij hebben de regentijd nu. Gaat u kijken. Commewijne, weg naar Zee, Saramacca, Coronie, de landbouwers verzuipen. Iemand stond daar helemaal tot zijn middel.... veertien hectare is beplant. Wij zouden voedselschuur zijn van het Caraïbisch gebied. Veertien hectare is in cultuur gebracht. Watermeloen van die man drijft op water. Pompon drijft op water. De bananenaanplant is totaal verloren. Weet u wat het kost om te investeren in de agrarische sector? En door toedoen, men heeft gezegd wat de situatie is in Coronie, van derden is die man zijn heel areaal kwijt. Op wie moet hij die schade verhalen? Is er een pot van de overheid? Is er in het OP opgenomen een pot om deze agrariërs tegemoet te komen? Hoe moeten zij verder? Ze hebben kinderen. Ze hebben hun huishouden en nu zitten ze met de handen in het haar. Het is om te huilen. Ik zat daar. Ik luisterde; pluimveesector moet gestimuleerd worden, kipimport moet stopgezet worden. Weet u wat het betekent om in de pluimveesector te zitten? Weet u hoe laat u met opstaan 's morgens om naar die pluimvee te gaan, om naar die kippen te gaan? Weet u wat een zak toplegvoer kost op dit moment? Weet u wat het kostte enkele maanden terug? Het was niet eens SRD 80. Nu is het met 100% verhoogd, SRD 150 een zak toplegvoer. Weet u wat u moet doen, voordat u een ei krijgt vanuit een kuiken, een legkuiken? Een kuiken gekocht, is minimaal 5 maanden investeren. Medicatie en elke dag moet u daar zijn. U hebt nog niets, u hebt nog geen ei, en als het goed zit, uw hokken zijn schoon, dan kunt u na 5 maanden de eerste eieren zien en dan zijn het geen eieren om te verkopen, ze zijn zo klein. Wie stimuleert deze pluimveehouders?

Ik praat uit ervaring. Je moet 5 uur opstaan en je moet elke dag daar zijn. Het is niet eenvoudig. U gaat geen pluimveehouder hier zien komen, maar die mensen lijden. Niet dat ze niet willen investeren, maar waar is er een pot, op welk ministerie, om deze mensen te stimuleren? Weet u wat een rek eieren, 30 eieren, nu kost? Niet zo lang terug was het beneden SRD 20. Nu is het bijna SRD 40. Is het goedkoopste beleg. Wat moeten de mensen doen? De pluimveehouders worden niet gestimuleerd. Ik hoor hier allerlei verhalen. Ik praat uit ervaring. Kippen kweken, is niet iets gewoons. U moet kennis van zaken hebben, anders gaan de kippen gewoon dood, ze gaan elkaar pikken. U moet op een bepaalde manier kweken. Als u legkippen kweekt, is het op 1 vierkante meter maximaal 7 kippen. Slachtkippen zijn anders. Wij zeggen dat wij de productie moeten stimuleren, export stimuleren. De mensen in de productiesector voelen het. De agrariërs hun landbouwgewassen zijn weg. De pluimveesector is op sterven na dood. Waar moeten zij investeringen krijgen om die boost te geven. Zo een mooi land, rijk aan alles, en toch! De mensen produceren, maar om exportkwaliteit te produceren moet u op een andere manier telen. Daarvoor is er training en kennis nodig. Dan moet u dat gewas verpakken en transporteren. Er zijn andere technieken daarvoor, anders komt uw product één keer op de markt, daarna gaat men niet meer bij u nemen, want het is beschadigd. Wie geeft deze mensen die input? Wie geeft deze mensen die training? Is er een landbouwschool in Suriname, waar deze mensen trainingen kunnen volgen? Het is niet eenvoudig. Landbouwers zijn harde werkers. In de pluimveesector zitten is geen makkie en ik praat uit ervaring, anders zit u daar met uw kippen en ze gaan elke dag dood. Op wie moet u die schade verhalen? Wie geeft u weer een input? Ik zie niets van het ministerie van LVV van dit is een pot, hiermee gaan wij de landbouwers stimuleren die hun gewassen hebben verloren vanwege de zware regens. Hiermee geven wij ze een houvast om hun huishoudens te kunnen draaien. De mensen lijden en dan denken ze, mijn god, wanneer kom ik uit deze situatie. Vandaar dat vele jongeren niet in de landbouwsector willen gaan. Niet dat het geen geld opbrengt, maar vanwege deze dingen. Er is geen pot om ze te stimuleren. Vraagt men een hectare om in cultuur te brengen, gaat u naar Domeinkantoor, dan gaat u zien. Ze krijgen nooit dat terrein. Als ze een terrein krijgen, moeten ze het ontbossen, in cultuur brengen, afsluitingskosten betalen. U hebt een bedrijfsplan, waar vindt u dat geld? Is er een pot op Handel en Industrie om deze mensen te stimuleren, export gericht? Daarmee zitten de mensen. Vandaar dat u zoveel bos overal ziet of op een kleine schaal planten, hier op de markt brengen en als het niet verkocht is, dan maar weggeooien. Jammer! Ik zit met een aantal zaken hier. Ik heb hier een enveloppe, die gisteren in mijn brievenbus is gezet. Ik ga hem straks openen.

Wij hebben hier de sporters geprezen hier voor hun prestatie en ik weet wat topsport beoefenen betekent. Weet u hoeveel sporters mij vragen: 'Kunt mij helpen met een loopschoen?' Weet u wat een loopschoen kost bij één van die sportwinkels? Minimaal US\$ 100. Hoelang denkt u dat er hardloper op die schoen gaat lopen? Als hij 3 tot 4 keren in de week traint. Maximaal 3 maanden. Karateka's moeten naar het buitenland. Er is geen pot. Ze komen bij mij. Hoeveel kan ik helpen? Dan is er geen pot op het ministerie om te zeggen deze sporters moeten weg, oké, ticket betaald, kleding betaald. Weet u hoeveel die hink-stap-sprong sporter kost aan voeding om te presteren? Hoeveel het die wielrenner kost aan inspanning en voeding om daar prestaties neer te zetten? Weet u wat het die honderd meter lopers van ons, die twee honderd meter sprinters van ons kost aan uitrusting, kleding, aan voeding, aan discipline, aan alles? Wie stimuleert aan deze sporters? Er is niet eens een atletiekstadion. Men vecht al jaren voor een atletiekstadion. Is er een plan, is er een terrein klaargelegd om te zeggen van hier komt er een atletiekstadion? Ik ben sporter. Ik weet wat het betekent aan investering, aan kleding. Toevallig kan ik mij de mijne permitteren. Maar weet u hoeveel sporters, jonge sporters daar op Willebrord Axwijk Sportcentrum, voormalig

Sosis terrein, komen zonder schoen? Weet u wat een spike kost? Ze hebben geen adequate kleding. Ze dragen grote broeken. Ze rennen, maar de weerstand van de wind houdt ze achter. Wanneer presenteren ze? Het zijn allemaal dingen die maken dat wij zelden de top behalen. Ze rennen blootvoets dat blokje om Sosis en dan is daar nog het verkeer. Jonge kinderen, zes-, zeven-, acht-, tienjarige op straat met verkeer. Wanneer is er een plan beschreven om een atletiekstadion voor deze sporters neer te zetten. Wij hebben ministerie van Sportzaken. Ga kijken naar de accommodaties. Kijk maar naar het Willebrord Axwijk Sportcentrum. Wanneer gaat men die schutting daar nou in orde maken? Al jaren staat die schutting zo. Er zijn niet eens sanitaire voorzieningen voor de sporters daar, maar er is een ministerie. Kan de minister mij aangeven, op welke termijn de faciliteiten op de Willebrord Axwijk Sportcentrum in orde zullen worden gemaakt. Dat daar die schutting in orde wordt gemaakt, dat daar beveiliging is voor de sporters, voor de scholieren die daar komen om te sporten. Kan de minister mij aangeven op welke termijn dat in orde wordt gemaakt? Weet u hoeveel sporters hun mobieltjes kwijtraken wanneer ze op het veld rennen, hoeveel scholieren daar gemolesteerd worden door derden die daar komen zitten en geen sporters zijn. Dat het daar 's avonds donker is, jonge dames moeten zich daar gaan verkleden en onpure figuren komen daar. Het is donker, er zijn geen sanitaire voorzieningen. Waar moeten deze sporters hun behoefte doen? Hoe wil je topsport stimuleren? Vandaag hebben wij van Assen geprezen, maar weet u wat hij moet doorstaan? Er zijn zoveel sporters in Marowijne, in het Brokoponggebied. Gaat u naar de faciliteiten kijken, dan gaat u schrikken, maar ze boeken ook prestaties. Ze willen niet veel. Ze vragen een accommodatie, een terrein, om op een verantwoorde manier, een beveiligde manier te kunnen sporten. Er is niet eens een atletiekstadion. Zoveel sporters rennen op straat, worden aangereden, worden uitgescholden door weggebruikers. Is het hun schuld dat ze op straat moeten gaan rennen? Vandaar dat u ziet, dat ze geen topprestaties kunnen neerzetten. Daarom komen onze Guyanese broeders telkens hier en zij winnen telkens de 120 kilometer snelloop. Niet zomaar. Gaat u vlak hier in het westen kijken, dan gaat u zien hoe zij het doen. Onze sporters hebben weinig meetmomenten internationaal. Regionaal worden wij bijna nooit vertegenwoordigd op echte trainerskampen. U moet, als u topprestaties wilt leveren, moet u met soortgenoten steeds in training gaan. Daarom ziet u steeds en straks weer dat de marathon niet door een Surinamer gewonnen gaat worden, omdat de investering om topprestaties te leveren ontbreekt. Die man heeft nauwelijks tijd om voor zijn gezin te zorgen. Hij zit daar aan het trainen en denkt van hé, straks moet ik brood voor mijn kinderen meenemen. Waar vind hij dat geld? Zijn kleding is niet adequaat. Hij traint en na de training moet hij met diezelfde bezweten kleding naar huis. Onderkoeling is één van de blessures. Lopen op versleten schoenen. Wie moet fysiotherapeutische behandeling voor deze mensen betalen, want al dat soort dingen komen bij kijken. Het is niet eenvoudig om prestaties neer te zetten. Ik praat uit ervaring. Wanneer komt er van het ministerie van Sport een Jeugdzaken echt beleid op dit gebied? Graag hoor ik dat. Mijn hart bloed, omdat ik constant contact heb met deze sporters, constant contact heb met de mensen, hun ouders. Gaat u kijken wanneer atletiekwedstrijden gehouden worden in het AK-stadion. Gaat u kijken naar die baan daar. Eigenlijk is het afgekeurd. Die baan is niet geschikt om daar atletiekwedstrijden te houden. Het is een voetbalstadion. Ik vraag namens alle sporters wanneer er beleid komt op dit stuk, zodat de sporters een accommodatie hebben en kunnen zeggen 400 meter sprint kan hier gehouden worden. Er wordt geen 400 meter sprint gehouden hier. Vandaar dat die tijden zo slecht zijn. Er is geen kunststofbaan. Is het zo duur om aan te schaffen? Hebben wij geen terrein? Alle terrein wordt ingepikt door anderen en gaat u kijken wat ze doen met het terrein, niets. Zijn er transportmiddelen vanwege het ministerie van Sport en Jeugdzaken om sporters te brengen naar hun trainingsfaciliteit om terug te keren. Is er daar begeleiding? Zijn er mensen om ze te begeleiden? Ook huiswerkbegeleiding? Hoe is hun schoolprestatie? Het is niet makkelijk. Gaat u die sporters

vragen. Vraagt u meneer van Assen, dan gaat u horen hoe hij *gestruggled* heeft. Het is gekomen door dorzetting, uithouding, moed. Anders zou hij deze prestaties niet leveren. Samen met hem zijn er vele honderden jongeren die een medaille voor Suriname kunnen bemachtigen. Maar ja! Ze worden ontmoedigd door het beleid, of er is totaal geen beleid. Er is geen pot. Moeten ze een gympie aanschaffen, dan moeten ze hier en daar gaan bedelen. Kunt u me helpen om een loopschoen te kopen bij één van de sportwinkels. Als dat niet kan, dan gaan ze in één van de goedkope winkels met alle vervelende gevolgen van dien. Terwijl ze lopen, raakt die zool los of ze krijgen blessures, dan krijgen ze last van spoor. Vervelende situaties voor de sporters, terwijl er een ministerie van Sport en Jeugdzaken is. Ik wil graag weten of de minister op de hoogte is van al deze dingen; of de minister op de hoogte is van de situatie op het Sosis Sportterrein, Willebrord Axwijk sportterrein; of de minister op de hoogte is dat sporters daar gemolesteerd worden, dreigen verkracht te worden. De situatie daar is onhoudbaar. Zoveel jongeren zijn dagelijks daar. U kunt vanmiddag gaan kijken. Atletiek is niet gebonden aan weersomstandigheden. Het is trainen in weer en wind en dan moet u ervan houden, anders gaat u dat niet doen. Evenzo de taekwondo- en karatesport, de boedelsport. U gaat slagen incasseren en wie moet dan opkomen voor de blessures die je gaat oplopen. Wanneer er prestaties worden neergezet, dan is het alleen maar hier feliciteren. Gaat u kijken in de Dojo's. dat zijn de sporthalen van de mensen, hoe ze daar doen, hoe ze met gebrekkige middelen moeten trainen. Wie stimuleert deze sporters? Wie kijkt naar hun schoolprestaties? Het is triest gesteld. Zo een kleine gemeenschap, vlak hier in het Caraïbisch gebied, dan worden de prestaties wel gewaardeerd. Denkt u dat Usain Bolt zomaar daar prestaties heeft neergezet. Nee! De situatie in zijn land is anders. Sporters worden daar anders gewaardeerd. Vandaar dat u ziet dat het anders is gesteld daar, vlak hier in het westen. Kunnen wij geen beleid maken op dit stuk? Er is niet eens een goede trimbaan voor mensen die 's middags willen trainen. Dan moeten ze daar in de straten gaan rennen met vervelende gevolgen. Als hij niet oppast, wordt hij aangereden. Ik ben dagelijks over straat.

Einde deel 5

Vervolg op deel 6